

Sampo Seppänen

28.5.2025

Valtiovarainministeriö
VN/7982/2025

Energiateollisuus ry:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta

Esityksen keskeinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain korkovähennysrajoitussäännöstä siten, että yhteisö saisi eräin edellytyksin vähentää muutoin vähennyskelvottomia nettokorkomenoja, mikäli ne kertyvät lainoista, joilla rahoitetaan huoltovarmuuskriittisiä pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeita. Yhteisöjen omille etuyhteisyriyksilleen suorittamat korot olisivat kuitenkin korkovähennysrajoituksen piirissä, ja poikkeus koskisi vain kolmansille osapuolille ja mahdollisten julkisyhteisöomistajien etuyhteisyriyksille suoritettuja korkoja.

Yhteisön olisi oltava niin sanotussa CER (Critical Entities Resilience) -direktiivissä ((EU) 2022/2557) tarkoitettu kriittinen toimija. CER-direktiivin kansallista implementointia koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle joulukuussa 2022 (HE 205/2024 vp) ja direktiivin mukaiset kriittiset yritykset tulee direktiivin sääntelyn mukaan olla selvillä viimeistään 17.7.2026.

Nykyistä laajempi nettokorkomenojen vähennysoikeus koskisi vain infrastruktuurihankkeesta kertyvien lainojen nettokorkomenoja. Oikeus vähentää muutoin vähennyskelvottomia nettokorkomenojaan olisi siis hankekohtainen, eli yhteisön olisi selvítettävä erikseen infrastruktuurihanketta koskevasta toiminnasta saadut tulot ja muusta toiminnasta tulot sekä niihin kohdistuvat menot ja muut vähennykset.

Ehdotus perustuisi niin sanotun veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin ((EU) 2016/1164) korkovähennysrajoitussääntelyn pitkän aikavälin julkisia infrastruktuurihankkeita koskevaan poikkeukseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ottaen kuitenkin huomioon myös komission kanssa käytävät keskustelut sekä CER-direktiivin kansallinen implementointiaikataulu.

Energiateollisuuden lausunto

Energiateollisuus ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Eduskunta teki elinkeinolakiin (HE 150/2018 vp) vuoden 2019 alusta muutoksia, joilla rajoitetaan yritysten mahdollisuutta vähentää korkoja (korkovähennysrajoitus). Lakimuutoksien taustalla oli veron kiertämisen estämistä koskevan direktiivin ((EU) 2016/1164) voimaan saattaminen.

Energiateollisuuden suurissa ja laajoissa investoinneissa tarvitaan huomattava määrä ulkopuolista rahoitusta oman pääoman lisäksi. Ulkopuolisen rahoituksen korkokustannukset ovat merkittävä kustannuserä investoijalle. Huoltovarmuuden kannalta kansallisesti merkittäviä ja laajoja infrastruktuuri-investointeja toteutetaan ja ylläpidetään niin energiantuotannon kuin energiaverkkojen puolella.

Lakimuutoksen sivuvaikutuksena energia-alan suuriin investointeihin tuli merkittävä kustannusten nousu vaikeuttaen myös uusien hankkeiden investointiedellytyksiä. Asia on koskenut erityisesti ns. Mankala-yhtiöitä, jotka on perustettu toteuttamaan pitkäikäisiä ja suuria pääomia vaativia tuotantoinvestointeja, ja jotka ovat joutuneet korkovähennysoikeuden säännösten ja yhtiömuotonsa vuoksi epäedulliseen asemaan. Toisaalta viimeaikaiset lakimuutokset (ml. Energiaviraston valvontamenetelmät) ovat heikentäneet investointien rahoitettavuutta myös sähkön kanta- ja jakeluverkkoliiketoiminnassa, joissa investointitarpeet ovat historiallisella ennätystasolla huoltovarmuuteen ja puhtaaseen siirtymään liittyvistä syistä.

Asian merkittävyyttä ja laajuutta on lisännyt toimintaympäristössä tapahtunut muutos, kun noin 10 vuoden ajan hyvin matalalla – tai negatiivisina – olleet korot ovat nousseet merkittävästi. Ne ovat nyt huomattavasti korkeammalla tasolla verrattuna aikaan, kun korkovähennysrajoituksista säädettiin. Tämä nostaa nykyisestä lainsäädännöstä aiheutuvia kustannuksia merkittävästi.

Energiateollisuus ry:n näkemykset esitykseen:

Energiateollisuus kannattaa kyseistä lakiesitystä, jossa yhteisö saisi eräin edellytyksin vähentää muutoin vähennyskelvottomia nettokorkomenoja, mikäli ne kertyvät lainoista, joilla rahoitetaan huoltovarmuuskriittisiä pitkän aikavälin infrastruktuurihankkeita. Asia on tärkeä niin tulevien kriittistä huoltovarmuutta parantavien ja puhdasta siirtymää edistävien kuin jo tehtyjen investointien kannalta.

Kiinnitämme lakiluonnoksessa huomiota seuraaviin kohtiin, jotka tulisi huomioida varsinaisessa laissa.

Lain soveltamisala

HE-luonnoksen mukaan nykyistä laajempi nettokorkomenojen vähennysoikeus koskisi vain infrastruktuurihankkeesta kertyvien lainojen nettokorkomenoja.

- Lain soveltamisalan osalta on keskeistä, että lakia sovelletaan myös ennen poikkeuksen säätämistä aloitettuihin ja valmistuneisiin huoltovarmuuskriittisiin pitkän aikavälin infrahankkeisiin. Tämä tulisi selkeyden vuoksi mainita myös laissa.

On tärkeää tunnistaa, että energia-alan investoinnit ovat hyvin pitkäaikaisia, ja rahoitusta ei yleensä ole saatavilla koko investoinnin elinkaaren ajaksi, vaan rahoitusta joudutaan uusimaan määrääjain.

- Täten huoltovarmuuskriittisen infrastruktuurin investointien uudelleen rahoituksen jälkeisten korkojen tulee olla myös täysimääräisesti lain soveltamisalan mukaisia verovähennyskelpoisia menoja.
- Lain soveltamisalan osalta on myös tärkeää, että lakia sovelletaan kaikkeen ulkopuoliseen (kolmannet osapuolet) vieraan pääomanehtoiseen rahoitukseen ja sen korkoihin (esim. yritystodistukset ja joukkovelkakirjaohjelmat), riippumatta niiden juridisesta muodosta.

Poikkeuksen piiriin kuulumisen edellyttää luonnoksen mukaan, että sillä tuotetaan, kehitetään, käytetään tai ylläpidetään laajamittaista kriittistä infrastruktuuria.

Lakiluonnoksessa määritellään edelleen seuraavasti:

”Tässä pykälässä tarkoitetaan

- 1) kriittisellä infrastruktuurilla hyödykettä, tilaa, laitteistoa, verkostoa tai järjestelmää tai osaa hyödykkeestä, tilasta, laitteistosta, verkostosta tai järjestelmästä;*
- 2) keskeisellä palvelulla palvelua, joka on olennainen välttämättömien yhteiskunnan toimintojen, taloudellisen toiminnan, kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai ympäristön ylläpitämiseksi.”*

Luonnoksessa jää kuitenkin epäselväksi, miten laajamittaisuutta tullaan arvioimaan.

- Lain soveltamisalan tulee olla niin energiantuotannon kuin energiaverkkojen osalta mahdollisimman laaja. Soveltamisala tulisi määritellä hyvissä ajoin, jotta välttyään tulevaisuudessa tulkintaerimielisyyksiltä.

Hankkeiden määrittäminen

Lakiesityksestä ei käy selväksi kuka määrittää, mitkä yritykset ja yhteisöt poikkeuksen piiriin kuuluisivat sekä mitkä hankkeet lain soveltamiseen kuuluisivat. CER-direktiivin kansallisessa soveltamisessa kriittisen toimijan määrittämistä koskevan asian ratkaisee se ministeriö, jonka toimialaan käsiteltävä toimija kuuluu. Energia-alan osalta kriittiset toimijat määrittelee siis työ- ja elinkeinoministeriö (TEM).

- Näkemyksemme mukaan TEM:illä on myös paras osaaminen ja taito määritellä minkälaiset hankkeet lain soveltamisalaan kuuluvat. Näin TEM:in tulisi myös olla se taho, joka määrittelee energia-alan osalta lainsäädännön piiriin kuuluvat hankkeet.
- Ennakoitavuuden ja investointivarmuuden näkökulmasta on tärkeää, että investointia suunnittelevan yrityksen tulisi saada hyvissä ajoin ennen investointipäätöstä sitova ennakkotieto siitä, onko hanke laissa mainittu huoltovarmuuskriittinen pitkän aikavälin infrastruktuurihanke.

Hallinnollisen taakan keventäminen

Oikeus vähentää muutoin vähennyskeltottomia nettokorkomenoja olisi hankekohtainen, eli yhteisön olisi selvitettävä erikseen infrastruktuurihanketta koskevasta toiminnasta saadut

tulot ja muusta toiminnasta tulot sekä niihin kohdistuvat menot ja muut vähennykset. Poikkeuksella ei laajennettaisi nettokorkomenojen vähennysoikeutta siltä osin, kuin kyse olisi muusta kuin infrastruktuurihanketta koskevasta toiminnasta.

- Hallinnollisen taakan keventämiseksi yhtiöiden, joiden toiminta ja hankkeet keskittyvät pääasiassa laissa mainittuihin infrahankkeisiin ja vain vähäisessä määrin muuhun toimintaan, tulisi olla mahdollisuus vapautua erillisestä selvityksestä.
- Lisäksi tietyt liiketoiminnot voitaisiin hallinnollisen taakan keventämiseksi kokonaisuudessaan määritellä huoltovarmuuskriittisiksi ja siten suoraan lainsäädännön piiriin.

Lain voimaantulo

Poliittinen tahtotila palauttaa korkovähennysoikeus tietyille energiahankkeille on kestänyt jo huomattavan kauan.

- Esitys tulee saattaa voimaan mahdollisimman pian ja soveltaa jo vuodelta 2025 toimitettavasta verotuksessa.

Elinkeinoverolain korovähennysrajoitussäännökseen tehtiin laajoja muutoksia vuonna 2019 heikentäen suurten energiainvestointien kannattavuutta. Jo tuolloin eduskunta edellytti korkovähennysoikeuden palauttamisen selvittämistä tietyille energiahankkeille. Asiaa on pyritty edistämään useaan otteeseen sen jälkeen. Näin ollen lainsäädännön nopeaa voimaansaattamista ja soveltamista vuoden 2025 verotuksesta voidaan pitää perusteltuna.

Havainnollistavat laskennat

Hallituksen esityksessä olisi perusteltua esittää havainnollistavia laskukaavoja, joissa käydään esimerkillisesti läpi nettokorkomenojen vähennysoikeutta eri tilanteissa kyseisen lainsäädännön astuessa voimaan.

Ystävällisin terveisin

Energiateollisuus ry
Sampo Seppänen
Asiantuntija
sampo.seppanen@energia.fi
(+358503407716)